

**POSUDEK OPONENTA
BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
Historický ústav FF UHK**

Autor/ka práce: Marie Nováková

Studovaný program a ročník: Prezentace a ochrana kulturního dědictví, 5

Název práce: Prezentace jihlavské architektury z let 1900-2000 (dosavadní způsoby, nové možnosti, návrhy)

Vedoucí práce: Vlastimil Havlík

Oponent práce: František Záruba

V **(doplňte)** dne 19. ledna 2023

.....

Předkládaná bakalářská práce se zabývá otázkou prezentace jihlavské architektury z let 1900-2000. Text práce splňuje obvyklé požadavky kladené na bakalářskou práci, a to jak po stránce jazykové, tak i rozsahem – práce je dokonce výrazně delší, než je vyžadováno. Citační úzus dodržen, na konci textu je připojen seznam pramenů a literatury, včetně elektronických zdrojů – zde ovšem jde pouze o seznam adres, některé citované weby ale mají autora i název článku - např.: Zdeněk GRYC, Výtvarná díla v architektuře [cit. 9. 12. 2022]. Dostupné z:

<http://www.socharstvi.info/zdenek-gryc-vytvarna-dila-v-architekture/>

V závěru bakalářské práce se nacházejí obsáhlé obrazové přílohy – edukační materiály v podobě posterů, plány a fotografie – dobové i zachycující současný stav. Obrázky nejsou bohužel číslovány, takže se na ně není možné odvolávat v textu.

Text práce je členěn do obvyklých kapitol a je jasně a přehledně strukturován.

Po obvyklém úvodu následuje kapitola věnovaná zhodnocení dosavadního bádání, shrnutí pramenné základny a literatury (s. 3-14). Text je zde ovšem poměrně nepřehledný a nedodržuje chronologický princip přehledu bádání. Poněkud překvapivě nebyly použity Umělecké památky Moravy a Slezska, J–N, Bohumil Samek a kol., Praha 1999 (sic!).

Následující II. kapitola se věnuje architektonickému vývoji, a to již od středověku. Jde o velmi obsáhlý text (s. 15-40), který obsahuje řadu historických vsuvek, včetně těžby stříbra a popsány jsou i středověké kostely atd. Citovány zde ovšem nejsou zásadní starší práce např. Dobroslava Líbala nebo Jiřího Kuthana (Jiří KUTHAN, Česká architektura v době posledních Přemyslovců. Města – hrady – kláštery – kostely, Praha 1994, s. 154-166). Stejně tak i u historických „vsuvek“ je citována jen novější literatura, ačkoliv by i ta starší stála za zmínku. Dále by i zde měl být citován Historický atlas měst České republiky, SEMOTANOVÁ, Eva a kol., svazek č. 8, Jihlava, Praha 2000. Citace na Umělecké památky Moravy a Slezska chybí.

III. kapitola se věnuje architektonickým stylům 20. století v českém a jihlavském prostředí. Proto je zářející, že hned první podkapitola velmi podrobně rozebírá architekturu 19. století, a to zcela v obecné rovině. Text tak zabředává do zbytečných podrobností, informace typu: „Na restaurování Karlštejna se podílel architekt Josef Mocker společně s vídeňským architektem Friedrichem von Schmidtem“ v souvislosti s Jihlavou 20. století zcela postrádá smysl, zvláště pokud toto tvrzení není opatřeno adekvátní citací dosavadní literatury – z dochované korespondence J. Mockra totiž vyplývá, že hlavní slovo měl baron Friedrich von Schmidt, jakožto císařský vídeňský architekt a Mocker na Karlštejně působil jen v pozici políra. Stejně tak Hrádek u Nechanic i Hlubokou nad Vltavou označujeme ne jako „hradní gotiku“ (což je krajně nevhodný termín), ale jako tudorskou gotiku. Ostatně stavebník Hrádku, hrabě František Arnošt Harrach, byl v Anglii roku 1825, znovu 1838–1839 při příležitosti korunovace královny Viktorie. Poznal zde osobně řadu historizujících sídel, zakoupil některé knihy o zahradách a gotické architektuře, a také se tehdy seznámil s proslulým zahradním architektem Johnem Claudiem Loudonem a architektem Edwardem Bucktonem Lambem, který navrhl zámek. V citované literatuře citelně chybí: Dějiny českého výtvarného umění 1780/1890 (III/2), Naděžda BLAŽÍČKOVÁ-HOROVÁ a kol., Praha 2001 – ostatně celá tato řada tzv. Akademických dějin výtvarného umění“ zůstala autorce utajena. Tytéž problémy se opakují v následujících podkapitolách až do str. 74.

Teprve IV. kapitola Architektura v Jihlavě v letech 1900-2000 se již vztahuje k předmětu bakalářské práce, tedy k Jihlavě. Ovšem i zde nacházíme poměrně obsáhlý úvod do

archentery Jihlavy 18. a 19. století (s. 74-80). Teprve v polovině textu se tak skutečně dostáváme k jádru práce (s. 80-114). Text je zde střízlivý, věcný a popisný. Citovány jsou zde již archivní prameny, také citovaná literatura již nevykazuje tak zjevné mezery, jako v předešlém textu. Bohužel, i přesto, že jsou zde zmíněni početní architekti a stavitelé, nebyla použita základní kniha: Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách, Pavel VLČEK a kol., Praha 2004. Poslední podkapitola věnovaná industriální architektuře obsahuje také jakýsi katalog památek. To je ovšem poněkud v rozporu s koncepcí předešlého textu, ale je škoda, že takto nebyla uspořádaná i předešlá část.

V. kapitola je věnována otázce prezentace jihlavské architektury, která podrobně shrnuje expozice, výstavní prostory a výstavy věnující se architektuře, stejně tak podrobně popisuje prezentaci jihlavské architektury v tisku a na internetu.

VI. kapitola se zabývá možnostmi prezentace architektury v muzejní a galerijní pedagogice. Text je zde věcný, adekvátně rozebírá možnosti prezentace architektury a popisuje aktuální stav, který není úplně optimální. Přehlédnuta zůstala nová expozice Národní galerie: 1956–1989: Architektura všem ([1956–1989: Architektura všem | Národní galerie Praha \(ngprague.cz\)](https://www.ngprague.cz)), která i přes jistá omezení představuje mimořádně zdařilý výstavní projekt a bez pochyby může posloužit jako vzor pro další podobné projekty. Expozice byla otevřena teprve v prosinci 2022, takže autorce nelze vyčítat, že ji nezná.

Jako příloha jsou připojeny plakáty a informační listy výstav a postery vycházkové naučné stezky s qr kódy.

Závěrečné shrnutí:

Jako hlavní úskalí této bakalářské práce se jeví mimořádně široký záběr, který v sobě v podstatě zahrnuje obecné dějiny architektury od středověku až do 20. století, a také stránkový rozsah práce tak výrazně přesahuje doporučený rozsah pro bakalářskou práci a odpovídá spíše práci magisterské ne-li doktorské. Zvláště v úvodní obecné části nacházíme značné mezery v použité literatuře, citováno je jen několik málo titulů. Kvalitněji se jeví vlastní „jádro“ práce věnované jihlavské architektuře 20. století. Zde již autorka pracuje s adekvátním množstvím literatury a také s archivními prameny. Zvláště bohatá je regionální literatura, byť i zde se nacházejí mezery. Problematika prezentace architektury v Jihlavě je probrána dostatečně podrobně. Velmi bohaté jsou obrazové přílohy. Je evidentní, že autorka vložila velké úsilí, které ale bylo zbytečně rozmělněno obecným úvodem do dějin architektury. Kdyby tato energie byla převedena do tvorby jádra práce a vznikl zde plnohodnotný katalog vybraných stavebních památek ve vytyčeném časovém období, který zde nacházíme jen v případě industriálních památek, výsledek by byl jistě lepší. I přes vznesené výhrady, doporučuji k obhajobě - hodnocení v **D**.